

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 439/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], právne zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Mišúrom, PhD., Záhradnícka 27, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Svk 10/2021 z 31. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1, 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) č. k. 5 Svk 10/2021 z 31. marca 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Sťažovateľka navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správnenému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa správnou žalobou domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia Okresného úradu Nitra, odboru výstavby a bytovej politiky č. OU-NR-OVBP2-2019/027631-002 z 8. júla 2019 v spojení s rozhodnutím príslušného stavebného úradu – mesta Nitra (ďalej len „stavebný úrad“) č. 15192/2016-002-Re z 11. marca

2019. Stavebný úrad podľa § 62 ods. 4 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) zamietol žiadosť sťažovateľky o zmenu doby trvania reklamnej stavby – 1 ks reklamných zariadení v tvare „V“ umiestnených popri rýchlостnej ceste R1. Dôvodom prijatia tohto rozhodnutia bola skutočnosť, že predmetná reklamná stavba sa nachádzala vo vzdialenosti menšej ako 100 m od osi vozovky príľahlého pásu cesty R1. V zmysle § 15 ods. 3 písm. a) vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon), je ochranné pásmo pre rýchlостnú cestu 100 m. V danom prípade je potrebné aplikovať § 11 ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“). Okrem toho je rýchlостná cesta R1 zároveň medzinárodným cestným ťahom, teda súčasne platí aj § 10 ods. 4 cestného zákona, čo znamená, že umiestnenie reklamnej stavby pri ceste tohto charakteru je neprípustné. Správny orgán pri rozhodnutí okrem iného vychádzal aj zo stanoviska Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, sekcie cestnej dopravy a pozemných komunikácií (ďalej aj „ministerstvo“ alebo „dotknutý orgán“) ako príslušného cestného správneho orgánu podľa § 3 ods. 1 písm. a) cestného zákona.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 11 S 129/2019 z 23. februára 2021 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) správnu žalobu sťažovateľky zamietol. Pri rozhodovaní vychádzal predovšetkým z toho, že medzi stranami ostala sporná otázka, či reklamná stavba sa nachádza mimo sídelného útvaru obce v ochrannom pásme rýchlостnej cesty R1, ktorá je zároveň medzinárodným ťahom. Krajský súd preskúmal obsah administratívneho spisu a v odôvodnení rozsudku uviedol: *«... správny súd v danej veci mal za preukázané, že v danom prípade ide o reklamnú stavbu umiestnenú mimo sídelného útvaru obce (južný obchvat mesta Nitra) v ochrannom pásme rýchlостnej cesty R1, kde je umiestnenie reklamnej stavby zakázané. Rovnako tak mal preukázané, že reklamná stavba sa nachádza vo vzdialenosti menšej ako 100 m (konkrétne 12 m) od osi príľahlého jazdného pásu rýchlостnej cesty R1, a teda v jej ochrannom pásme. Z uvedeného jednoznačne podľa správneho súdu vyplynulo dostatočné zistenie skutkového stavu veci, preto nebolo možné stotožniť sa so záverom správneho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11S/135/2019 o zrušení rozhodnutí správnych orgánov (zrušené pre nedostatočne zistený skutkový stav, pozn.). Navyiac, správny súd v danej veci prihliadol aj na to, že rýchlостná cesta R1 je zároveň medzinárodným cestným ťahom (je súčasťou európskej cesty E571), teda na umiestnenie reklamnej stavby súčasne platí aj ust. § 10 ods. 4 cestného zákona, čo znamená, že umiestnenie predmetnej reklamnej stavby je neprípustné a výnimku v zmysle § 11 ods. 2 cestného zákona nie je možné povoliť. Uvedenú skutočnosť nesprávne žalobca dezinterpretoval vo svojej žalobe ako nepresnosť rozhodnutí správnych orgánov... Rovnako tak sa nemožno stotožniť s úvahami žalobcu o podobe línie oddelujúcej územie sídelného útvaru obce od územia mimo tohto sídelného útvaru obce, ako ani nie je možné stotožňovať ochranné pásmo rýchlостnej cesty R1 mimo sídelného útvaru obce s pojmom zastavané územie obce, pretože zastavané územie obce je výraz používaný katastrom nehnuteľností a týka sa určenia druhu nehnuteľnosti, avšak nikde v zákone nie je stotožnené, že ide o identický pojem so sídelným útvarom obce, pretože cestný zákon ho vymedzuje ako územie medzi začiatkom a koncom obce. Rýchlостná cesta R1 síce prechádza aj cez zastavané územie obce, avšak v zmysle cestného zákona ide o rýchlостnú cestu R1 mimo sídelného útvaru obce. Pritom skutočnosť, že reklamná stavba*

je postavená „popri rýchlostnej ceste R1“ nie je medzi účastníkmi konania sporná. Spor nastal len ohľadom toho, že je reklamná stavba postavená v zastavanom území obce, avšak v tomto ohľade správny súd poukazuje na to, že umiestnenie reklamných stavieb pri cestách upravuje špeciálny zákon, t. j. zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon), v rámci čoho nie je možné stotožňovať pojem zastavané územie obce s pojmom sídelný útvar obce.» V rámci odôvodnenia rozsudku krajský súd poukázal na zákon č. 293/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 293/2014 Z. z.“), účinný od 2. januára 2015, ktorým sa novelizoval aj cestný zákon a ktorý reagoval na dlhodobu pretrvávajúcu nedostatočnú úpravu regulácie v oblasti vonkajšej reklamy a sprísnil jej zákonnú reguláciu, pričom okrem iného prekvalifikoval doterajšie reklamné zariadenia na reklamné stavby a sprísnil aj podmienky na umiestňovanie reklamných stavieb mimo obcí a miest pri diaľniciach, cestách pre motorové vozidlá a cestách I. triedy.

Pokiaľ sťažovateľka namietala súvislosti s vyjadrením príslušného správneho cestného orgánu – ministerstva, krajský súd uviedol: „Reklamná stavba žalobcu spĺňa atribúty reklamnej stavby, ktorej umiestnenie cestný zákon zakazuje... Preto bolo dôvodné takúto stavbu v dôsledku jej rozporu s verejným záujmom ďalej nelegalizovať a žiadosť žalobcu o predĺženie doby trvania dočasnej reklamnej stavby zamietnuť. Poukaz správnych orgánov na zamietajúce stanovisko príslušného orgánu vo vzťahu k umiestneniu tejto reklamnej stavby bol taktiež správny, pretože v zmysle ustanovenia § 126 ods. 1 stavebného zákona správny orgán bol oprávnený vo veci rozhodnúť vychádzajúc z takéhoto stanoviska. Správny súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že správny orgán vyvodil existenciu príčiny z následku (teda skutočnosť o umiestnení reklamnej stavby mimo sídelného útvaru obce vyvodil zo stanoviska príslušného orgánu), ale k takémuto záveru dospel majúci znalosť o mieste situovanej stavby, keď vychádzal z definície sídelného útvaru obce zavedeného do nášho právneho poriadku cestným zákonom, ako aj riadne zisteného skutkového a právneho stavu, pričom prihliadol na skutočnosť, že nemožno stotožňovať sídelný útvar obce so zastavaným územím obce tak, ako sa to snažil urobiť žalobca vo svojej žalobe.“ K argumentu sťažovateľky, že správny orgán sa nevysporiadal so sťažovateľkinými námietkami predpojatosti proti zamestnancom správneho orgánu, krajský súd poukázal na priebeh administratívneho konania, ako aj na konkrétne rozhodnutia správneho orgánu, ktorými bolo o námietkach sťažovateľky rozhodnuté. Krajský súd rovnako námietku o nesprávne obsadenom správnom orgáne vyhodnotil ako nedôvodnú. V tejto súvislosti uviedol: „... podľa § 117 ods. 1 stavebného zákona, stavebným úradom je obec, pričom ide o prenesený výkon štátnej správy. Teda ako prvostupňový správny orgán správne rozhodlo mesto Nitra. V zmysle § 13 ods. 5 zákona o obecnom zriadení starosta je štatutárnym orgánom obce a môže rozhodovaním o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy písomne poveriť zamestnanca obce. Poverený zamestnanec obce rozhoduje v mene obce v rozsahu vymedzenom v písomnom poverení. Zamestnanci stavebného úradu - mesta Nitra [redacted] a [redacted] boli povereniami poverení oprávnením výkonu štátneho stavebného dohľadu týkajúceho sa reklamných stavieb...“

4. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd rozsudkom zamietol. Sťažovateľka v kasačnej sťažnosti uviedla, že je pre ňu ako priemernú

adresátka rozsudok krajského súdu nezrozumiteľný, keďže podľa jej názoru krajský súd sa nedostatočne zaoberal otázkou vymedzenia pojmu a charakteristiky sídelného útvaru obce. Dané vymedzenie však bolo v tomto prípade esenciálne. Sťažovateľka nesúhlasila s tým, že sa krajský súd odklonil od rozhodnutia v obdobnej veci vedenej krajským súdom pod sp. zn. 11 S 135/2019, v ktorej bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené a vrátené na ďalšie konanie. V tejto súvislosti namietala, že ani v prejednávanom prípade správne orgány nezistili dostatočne skutkový stav. Sťažovateľka tiež nesúhlasila ani so záverom krajského súdu o povahe nesúhlasného stanoviska ministerstva a znova argumentovala tým, že nebolo ustálené vymedzenie pojmu sídelný útvar obce. Z rozsudku krajského súdu jej nebolo jasné, ako sa krajský súd vysporiadal s námietkami predpojatosti osôb konajúcich za prvostupňový orgán verejnej správy. V tejto súvislosti sťažovateľka ďalej namietala, že ani jedno z rozhodnutí o námietkach predpojatosti nebolo preskúmateľne odôvodnené, a teda nebolo ho možné samostatne napadnúť odvolaním. Rovnako nezrozumiteľné pre sťažovateľku bolo odôvodnenie rozsudku krajského súdu o nesprávne obsadenom správnom orgáne. Sťažovateľka totiž namietala, že v jej prípade rozhodovali zamestnanci Útvaru hlavného architekta mesta ■■■■■, teda nie zamestnanci obce, ktorí plnia a zabezpečujú činnosť stavebného úradu.

5. Najvyšší správny súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že kľúčovým v danom prípade ostalo posúdiť po skutkovej aj právnej stránke, či je sporná reklamná stavba umiestnená mimo sídelného útvaru obce, teda v ochrannom pásme rýchlostnej cesty R1 ako medzinárodného cestného ťahu, kde je umiestnenie reklamnej stavby zakázané. Zároveň sa najvyšší správny súd musel vysporiadať s argumentáciou o spochybnení záväzného stanoviska dotknutého orgánu – ministerstva, z ktorého správny orgán vychádzal. Najvyšší správny súd tiež poukázal na obdobný prípad sťažovateľky riešený iným senátom kasačného súdu a vedený pod sp. zn. 1 Sžk 1/2020. Rozdielnou okolnosťou je iba dotknutý orgán štátnej správy. V prejednávanom prípade ide o ministerstvo, zatiaľ čo v konaní sp. zn. 1 Sžk 1/2020 to bol Okresný úrad Nitra, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií. Táto skutočnosť však na právne posúdenie veci nemá vplyv, a preto najvyšší správny súd poukázal na závery tohto konania. Najvyšší správny súd považoval za správny výklad § 10 ods. 4 cestného zákona, podľa ktorého je možné „*pojmem mimo sídelného útvaru obce vymedziť s ohľadom na pozemnú komunikáciu, na ktorej má byť určené územie zákazu podľa § 10 ods. 4 cestného zákona. V tomto prípade by pás zákazu podľa tohto ustanovenia končil čiarou, ktorá by bola kolmá na os vozovky prilahlého jazdného pruhu a zároveň by prechádzala bodom, v ktorom je umiestnená značka začiatok alebo koniec obce platná pre tento jazdný pruh. Za touto čiarou by už pozemná komunikácia vstupovala do sídelného útvaru obce, v ktorom by sa už zákazový pás podľa § 10 ods. 4 cestného zákona neurčoval.*“.

V súvislosti s tvrdeniami o nedostatočne zistenom skutkovom stave najvyšší správny súd poukázal na to, že sťažovateľka bola v riadne doručenom oznámení o začatí konania poučená o možnosti podať námietky v lehote 7 pracovných dní, inak na ne nebude prihliadané. Sťažovateľka toto svoje právo nevyužila, námietky ani proti záväznému stanovisku ministerstva nepodala. Proti podkladom správneho rozhodnutia začala sťažovateľka brojiť až v rámci odvolania proti prvostupňovému správne rozhodnutiu. V uvedených intenciách konal správny orgán, keď mal skutkový stav pre svoje rozhodnutie riadne zistený a ustálený (v dôsledku absencie námietok).

Pokiaľ ide o tvrdenia sťažovateľky o nedostatočnom vysporiadaní sa s námietkami, že na rozhodovaní stavebného úradu sa podieľali zaujatí zamestnanci, najvyšší správny súd uviedol: „Všetky rozhodnutia vydané stavebným úradom boli podpísané primátorom... Poverení zamestnanci síce vec vybavovali, no ich úkony sa podľa administratívneho spisu obmedzovali na administratívno-technické zabezpečenie konania, prípadne dopytovali dotknutý orgán na zaslanie záväzného stanoviska. Stavebný úrad v rozhodnutiach o podaných námietkach predpojatosti dôvodil, že vylúčený môže byť ten zamestnanec správneho orgánu, ktorý vykonáva úkony procesnoprávneho charakteru...“

Napokon aj námietku o odchýlení sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu najvyšší správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Sťažovateľka totiž poukázala na rozhodnutia, ktoré sa v rámci kasačného prieskumu meritórne nezaoberali právnym posúdením otázky, ktorej posúdenie tvorilo podstatu aktuálneho rozhodovania kasačného súdu.

II. Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka sa v ústavnej sťažnosti rozsiahlo venuje legálnej kategórii „sídlný útvar obce“. Ak kasačný súd, stotožňujúc sa s krajským súdom, bez ďalšieho konštatuje, že z administratívneho spisu vyplýva umiestnenie predmetných reklamných zariadení, ktoré sa nachádzajú blízko cesty a tiež dostatočne ďaleko od dopravnej značky, ktorá označuje začiatok obce, podľa sťažovateľky sa tým priznáva, že skutkový stav nebol dostatočne zistený, aby vôbec bola možná aplikácia § 10 ods. 4 cestného zákona: „Citované ustanovenie totiž nepovažuje kritérium (neurčitú a nepreskúmateľnú) blízkosť k ceste samú o sebe a dostatočnú vzdialenosť (rovnako neurčitú a nepreskúmateľnú) od dopravnej značky začiatok, a koniec obce samú o sebe a ani obidve premenné spolu za právne významné kritériá neprípustnosti umiestnenia reklamnej stavby.“

Ak pri takto vyplývajúcom skutkovom stave z administratívneho spisu pripustili orgány verejnej správy a súdy aplikáciu § 10 ods. 4 cestného zákona, zaťažili svoje rozhodnutie vadami nepreskúmateľnosti, nedostatku dôvodov, nepresvedčivosti a nezrozumiteľnosti. Krajský súd i kasačný súd opomenuli vziať do úvahy, že len vzdialenosť od príahlého pásu komunikácie nie je významná, pokiaľ ide o miesto, ktoré musí byť súčasne aj v sídelnom útvarе obce, ak toto územie nie je známe a žiadnym spôsobom zisťované či vymedzované. Podľa sťažovateľky súdy konajúce v jej veci neodpovedali na otázku, prečo ak zákon požaduje na aplikáciu § 10 ods. 4 cestného zákona splnenie podmienky polohy reklamnej stavby mimo sídelného útvaru obce, nie je potrebné také územie v administratívnom konaní z podkladov v spise vymedziť spôsobom, ktorý nie je v príkrom rozpore so základnými logickými a geometrickými axiómami predpokladajúcimi ohraničenie územia sídelného útvaru obce hranicami, a/alebo prečo nie je vôbec potrebné ho poznať.

7. Napadnuté rozsudky konajúcich správnych súdov sú podľa sťažovateľky nepreskúmateľné a založené na arbitrárnych právnych záveroch. Interpretácia a právny názor krajského súdu a najvyššieho správneho súdu, ktoré v otázkach garancií základného práva vlastníť majetok a základného práva podnikat' nezaujali a/alebo zaujali stanovisko v príkrom rozpore s ich obsahom, sú natoľko arbitrárne a nelogické, že sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné,

pričom majú za následok porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu, resp. jej práva na spravodlivý súdny proces.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietanie porušenia základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1, 2 ústavy, čl. 36 ods. 1, 2 listiny) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu, ktorým bola kasačná sťažnosť sťažovateľky zamietnutá. Ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti síce brojila i proti rozsudku krajského súdu, v petite ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný, však porušenie svojich práv namierila len proti kasačnému rozhodnutiu najvyššieho správneho súdu, čím zároveň vymedzila predmet ústavnoprávneho prieskumu.

9. Najvyšší správny súd zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľky, keď po odcitovaní ustanovení na vec sa vzťahujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov v odôvodnení svojho rozhodnutia, reagujúc na argumentáciu sťažovateľky, konštatoval s poukazom na znenie § 464 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, že preberá relevantnú časť odôvodnenia rozsudku najvyššieho správneho súdu č. k. 1 Sžk 1/2020 z 27. októbra 2020 (ďalej len „rozsudok najvyššieho správneho súdu“), a to v rozsahu jeho bodov 11 až 20. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že rozsudok najvyššieho správneho súdu bol na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľky predmetom prieskumu v konaní vedenom pred ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 193/2022, v ktorom ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky proti rozsudku najvyššieho správneho súdu uznesením č. k. I. ÚS 193/2022 z 31. marca 2022 odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Skutkovo a právne totožná otázka bola predmetom posudzovania ústavného súdu aj vo veciach vedených pod sp. zn. IV. ÚS 421/2021, IV. ÚS 218/2021, III. ÚS 277/2022, IV. ÚS 309/2022, IV. ÚS 444/2022, pričom uzneseniami ústavného súdu boli v týchto konaniach ústavné sťažnosti sťažovateľky taktiež odmietnuté.

10. Napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu bol vydaný v systéme správneho súdnictva, ktorého špecifiká je potrebné zohľadniť. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, proti ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná (m. m. III. ÚS 502/2015).

11. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje ústavné právo fyzických osôb a právnických osôb, ktoré obhájitelným spôsobom tvrdia, že boli na svojich právach ukrátené rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa na príslušný súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak, pričom z právomoci takého súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Obhájitelnosť tvrdenia v danom prípade znamená, že vzhľadom na právnu úpravu a na okolnosti prípadu bolo konkrétne rozhodnutie orgánu verejnej správy spôsobilé zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré tvrdia, že boli rozhodnutím orgánu verejnej správy dotknuté. V tomto rozsahu (pokiaľ ide o garantovanie práva na prístup k súdu) predstavuje čl. 46 ods. 2 ústavy

lex specialis vo vzťahu k všeobecnejšiemu ustanoveniu čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj v prípadoch, keď právo na prístup k súdu účastníka súdneho konania má svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je súd konajúci vo veci viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy.

12. Zohľadňujúc sťažnostnú argumentáciu sťažovateľky, ústavný súd sa dôkladne oboznámil s relevantnou časťou napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu, aby posúdil, či ním došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu, pričom konštatuje, že v danom prípade žiadne pochybenie ústavnoprávnej intenzity neidentifikoval.

13. Právna úprava reklamných stavieb bola zavedená do právneho poriadku Slovenskej republiky zákonom č. 293/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa stavebný zákon a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý nadobudol účinnosť 2. januára 2015. Jeho cieľom bolo zefektívnenie regulácie reklamných stavieb zabezpečením silných a zároveň spravodlivých nástrojov pre mestá, obce a štát, keďže vizuálny smog predstavoval v Slovenskej republike dlhodobo neriešený problém, ktorý negatívne vplýval nielen na bezpečnosť cestnej premávky, ale do veľkej miery aj na vzhľad miest a obcí, ako aj scenériu krajiny, s ktorou sa stretávame na našich cestách. Pod pojmom vizuálny smog pritom treba chápať umiestňovanie reklamných stavieb – billboardov, bigboardov a iných reklamných zariadení (I. ÚS 194/2021, II. ÚS 347/2021).

14. K sťažnostným námietkam sťažovateľky ústavný súd zhodne ako vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach týkajúcich sa obdobných vecí (IV. ÚS 218/2021, IV. ÚS 421/2021, III. ÚS 277/2022, IV. ÚS 309/2022, IV. ÚS 444/2022) uvádza, že z odôvodnenia rozhodnutí konajúcich súdov jasne (obsahovo) vyplýva, že z hľadiska aplikácie právnej normy vyplývajúcej z § 10 ods. 4 cestného zákona je podstatné umiestnenie (lokalizácia), resp. priebeh vozovky diaľnice a cesty 1. triedy, ktorá je medzinárodným cestným ťahom, a to za značkou ohraničujúcou sídelný útvar obce „*smerom von*“, teda mimo sídelného útvaru obce. Pás 100 metrov od osi vozovky priliehajúceho jazdného pásu s popísanou lokalizáciou (vozovka prebieha mimo sídelného útvaru obce) tvorí (s vozovkou súbežné) pásmo zákazu umiestňovania reklamných stavieb (okrem ustanovených výnimiek), čo zodpovedá účelu premávky na pozemnej komunikácii nachádzajúcej sa (prebiehajúcej) mimo sídelného útvaru obce. Takýto obmedzujúci režim je potom ukončený (pásmo zákazu prestane byť aktuálne) po opätovnom prekročení vozovkou hranice sídelného útvaru obce „*smerom dovnútra*“, a preto na daný, účelom zákona ako celku (určeného na výstavbu, užívanie a ochranu pozemných komunikácií) podmienený účel konkrétneho ustanovenia tohto zákona nie je potrebné iné ohraničenie sídelného útvaru obce než dopravnými značkami pri pozemnej komunikácii a nie je relevantná iná teritoriálna súvislosť (napríklad katastrálne územie obce). Inými slovami, sídelný útvar obce možno na účel aplikácie § 10 ods. 4 cestného zákona vymedziť ako jednotku osídlenia ohraničenú dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce, pričom pre priestorové vymedzenie zákazovej zóny umiestňovania reklamných stavieb je východiskom poloha (priebeh) úseku vozovky mimo sídelného útvaru obce, nie takto charakterizovaná poloha reklamnej stavby.

Takto konštatovaný právny stav sa novelizáciou cestného zákona s účinnosťou od 1. júna 2021 zmenil tak, že dotknuté obmedzenie sa vzťahuje (dokonca) na akúkoľvek diaľnicu a cestu

bez skoršieho užšieho zadefinovania rozsahu obmedzenia pre „*diaľnice a cesty I. triedy, ktoré sú medzinárodným cestným ťahom*“, čomu zodpovedá aj intertemporálny režim podľa § 24i cestného zákona v súčasne účinnom znení (bez relevancie pre napadnuté rozhodnutie a jeho prieskum ústavným súdom).

15. Z uvedeného je zrejmé, že právne závery najvyššieho správneho súdu nevykazujú znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti či svojvôle, pričom napadnutý rozsudok je aj dostatočne a logicky odôvodnený. Z jeho dôvodov vyplýva, že najvyšší správny súd sa relevantným a zrozumiteľným spôsobom zaoberal otázkou vymedzenia tzv. sídelného útvaru obce, ktorého presné vymedzenie hraníc, resp. presné vymedzenie jeho rozsahu, ako bolo stanovené orgánmi verejnej správy, sťažovateľka spochybňovala. V tejto súvislosti tiež konštatoval, že sťažovateľka predkladala len hypotetické konštrukcie o priebehu hraníc sídelného útvaru obce. Rovnako sa najvyšší správny súd pomerne detailne venoval pojmu „sídelný útvar“ v zmysle § 10 ods. 4 cestného zákona (body 14 až 18 napadnutého rozsudku). Tvrdenia, že rozhodnutia správnych orgánov, ako i správnych súdov sú pre sťažovateľku ako priemernú adresátku nezrozumiteľné, sa javia ústavnému súdu ako vyslovene účelové a tendenčné, a to aj s prihliadnutím na prieskum iných sťažovateľkiných vecí. Po preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu preto ústavný súd argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť jeho ústavnú udržateľnosť.

16. Keďže napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu, ktorým bola kasačná sťažnosť zamietnutá ako nedôvodná, nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy (a podľa čl. 36 ods. 1 a 2 listiny) ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu